

Hepatit B

Hasta enformasyonu ve davranış kuralları. Bulaşıcı hastalıktan koruma doktorlarının (enfeksiyon uzmanı) hazırladıkları bulaşıcı hastalıktan korunma broşürü.

Hepatit B nedir?

Hepatit B, karaciğerde enfeksiyona yol açan bir virüstür ve öncelikle kan ve cinsel ilişki yoluyla bulaşır. Hepatit B dünyanın her yerinde görülür, bazı ülkelerde ise çok olağan bir hastalıktır. Bu enfeksiyonu kapalı tüm yetişkinlerin yaklaşık yarısında hiçbir hastalık belirtisi görülmez. Akut hepatit B'de mide bulantısı, iştahsızlık, halsizlik, belli belirsiz karın ağrıları, vücutta ağrı ve ateş olması gibi belirtiler görülebilir. Göz akları ve ciltde sararma (sarılık) olabileceği gibi kaşıntı da olabilir. Hastalık yetişkinlerde genellikle birkaç ay içerisinde geçer ve kişi artık taşıyıcı değildir. Hastalığın bulaştığı çocuklarda, enfeksiyonun uzun dönemli (kronik) olma riski daha fazladır. Kronik enfeksiyonda kişi hastalığın taşıyıcısıdır ve enfeksiyon zaman içinde ciddi karaciğer hasarlarına yol açabilir. O nedenle kronik enfeksiyonu olan kişiler, virüsün karaciğeri hasara uğratması riskini azaltıcı bir tedavi sözkonusu olabileceği için düzenli olarak doktoruyla irtibat içinde olmalıdırlar. Doktor ziyaretleri ve olası tedavi ücretsizdir. Hepatit B'ye karşı, hem bulaşma öncesinde hem de bulaşma anından sonraki 48 saat içinde yapılabilen aşı vardır.

Bulaşma yolları

Hepatit B, virüslü kanın mukoza zarına ya da yaralı cilde temas etmesi sonucunda bulaşabilir. Hepatit B seksüel yoldan da bulaşır. Her türden cinsel birleşme/seksüel temas sonunda hastalığın bulaşma riski büyüktür. Aile içi yakın temasta da hastalık bulaşabilir. Hastalığın bulaşmış olduğu bir anne, doğum esnasında enfeksiyonu çocuğuna bulaştırabilir.

Hepatit B virüsü taşıyan bir kişiyle enjeksiyon aletleri ve aksesuarlarının ortak paylaşımı hastalığın bulaşmasında büyük risk oluşturmaktadır.

Aşı olmak suretiyle hastalığın bulaşması etkin şekilde önlenir. Aşı olmaları gereken aile üyeleriniz ve yakınlarınıza (cinsel partnerinize) ücretsiz aşı yaptırmaları önerilecektir.

Hepatit B hangi durumlarda bulaşıcı değildir?

Hepatit B kucaklaşma, öpüşme ya da göz yaşları yollarından bulaşmaz. Dışkı, idrar, istifra etmek ya da kansız gribal enfeksiyon/nezle yollarından da bulaşma riski yoktur.

Yara olmayan deri üzerindeki kan da bulaşma riski taşımamaktadır.

Meslek faaliyeti

Hepatit B enfeksiyonu normal şartlarda mesleki faaliyetinizi ya da eğitiminizi kısıtlamanıza yol açmaz. Öte yandan, virüsün bulaşma riski olabilecek hallerde, iş, çalışma pratiği ya da başka faaliyetlere katılımınızda bir kısıtlama söz konusu olabilir.

Gebelik ve doğum

Virüsü taşıyan gebe bir kadın doğum esnasında enfeksiyonu çocuğuna bulaştırabilir.

O nedenle virüsü taşıyan tüm hamile kadınlara Ana Sağlık Ocaklarında Hepatit B-testi yaptırma olanağı sunulmaktadır. Yeni doğan çocuğa Hepatit B virüsünün geçmesini engellemek için doğumun hemen ardından aşı yapılır.

Oral, vajinal ve anal cinsel ilişkide prezervatif kullanmak

Prezervatif, Hepatit B ve diğer cinsel yoldan bulaşan hastalıklara karşı iyi bir korunma yoludur ve partnerinizin Hepatit B bağışıklığı yoksa (bu hastalığı geçirmiş ya da aşısını yaptırmış ise) cinsel ilişki süresince kullanılması gerekir. Vajinal prezervatifin de (kadın prezervatifi) işlevsel olduğu düşünülebilirse de bu yöntem henüz bilimsel olarak değerlendirilmemiştir. Yalama kılıfı denilen şey için de benzer bir değerlendirme yapılabilir. Bütün bunlar için geçerli olan kural, bunların cinsel ilişki/yakın temas süresince kullanılmasının gerektiğidir.

Bulaşıcı hastalık takibi

Hastalığın bulaşmış olabileceği ve enfeksiyonu başkalarına da yayabilecek kişilerin bulunup tespit edilmeleri önemlidir. Bulaşıcı hastalık takibi, takip işlemini yürüten sorumluya, size bu virüsü bulaştırmış olabilen ya da sizin bulaştırmış olabileceğiniz kişilerin kimliklerini bildirmeniz anlamına gelir. Bulaşıcı hastalık takibi sırasında katılımcı ve yardımcı olmakla yükümlüsünüz. İrtibat kurmuş olduğunuz kişilere kimliğiniz açıklanmaz.

Başkasına hastalığı bulaştırmamak için uymanız gereken hijyen tavsiyeleri

- Küçük de olsa yaraları pansumanla kapatmaya dikkat edin.
- Yaranın pansumanı sırasında size yardımcı olan kişi plastik eldiven kullanmalıdır.
- Kanlı malzemeleri çöpe atmadan önce iyice paketleyin.
- Kan sıçramış olan/kanlı giysiler çamaşır makinesinde yıkanır.
- Örneğin döşemelerdeki kan lekelerini bir defa kullanılan ve atılan malzemeye silin. Ardından döşemeyi su ve deterjanla iyice yıkayın.

Başkasına hastalığı bulaştırmamak için uymanız gereken davranış kuralları

- Doktorunuzun gerekli gördüğü muayenelere gelmelisiniz.
- Diş ya da sağlık bakımı için yardım istediğinizde kanınızın bulaşıcı olduğunu anlatmalısınız.
- Dövme yaptırmak, kulak deliği açmak istediğinizde ya da örneğin piercing yaptırmak gibi, kesici aletlerin kullanıldığı ve kanama olabilecek işlemlerde kanınızın bulaşıcı olduğunu önceden anlatmalısınız.
- Hepatit B aşısına ihtiyaç duyabilecek partneriniz ya da aile üyeniz varsa bunu tedavinizi yapan doktorunuza anlatınız.
- Cinsel birleşme/yakın temas öncesinde cinsel partnerinizi Hepatit B virüsü taşıdığımız konusunda bilgilendirmekle yükümlüsünüz. Bu kural tüm cinsel temas/aktivite türleri için geçerlidir. Prezervatif/vajinal prezervatif/yalama kılıfı kullanmayı planlıyor da olsanız, Hepatit B konusunda cinsel partnerinizi bilgilendirmelisiniz.
- Partnerinizin Hepatit B bağışıklığı yoksa (bu hastalığı geçirmiş ya da aşısını yaptırmış ise) şu kural geçerlidir: Penisin vajina, rektum ya da ağız içinde olduğu cinsel ilişkilerde, ilişki bitimine kadar prezervatif kullanılmalıdır.
- Birisinin cilt yarası, gözü, burnu ya da ağızına kanınız temas ederse derhal suyla yıkayın. Bu kişiye kanınızda Hepatit B virüsü olduğunu, dolayısıyla kanınızın bulaşıcı olduğunu ve bu kişinin en kısa zamanda sağlık ocağıyla, enfeksiyon kliniğiyle ya da 1177 telefonundan Sağlık Rehberliğiyle ücretsiz aşı konusunda danışmak üzere irtibat kurması gerektiğini belirtmelisiniz.
- Traş bıçağı ya da diş fırçası gibi tuvalet malzemelerini başkalarıyla ortak kullanmayın.
- Narkotik madde enjekte ediyorsanız, kendi enjektör ve iğnelerinizi kullanın ve başkalarının bunları kullanmasına izin vermeyin. Ortak kullanım kabı ya da başka gereçler kullanamazsınız. Enjeksiyon aletleri başkaları için bulaşıcı risk taşımayacak şekilde muhafaza edilmelidir.
- Kan, sperm, yumurta ya da organ nakli amacıyla organ ya da doku bağışında bulunamazsınız.

Bulaşıcı Hastalıklardan Korunma Kanununa göre Hepatit B kamu için tehlike arzeden bir hastalıktır. O nedenle, doktorunuzun size verdiği bu davranış kurallarına uymakla yükümlüsünüz. İlinizdeki enfeksiyon uzmanının (bulaşıcı hastalıktan koruma doktoru) davranış kurallarını yeniden gözden geçirmesini talep edebilirsiniz.